

БАЊАЛУЧКИ
ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА

Ime propisa: Konvencija o zaštiti ljudskih prava i dostojanstva ljudskog bića u pogledu primjene biologije i medicine: Konvencija o ljudskim pravima i biomedicini

Datum donošenja: 4. april 1997. godine

Donosilac: Savjet Evrope

**KONVENCIJA O ZAŠTITI LJUDSKIH PRAVA I DOSTOJANSTVA
LJUDSKOG BIĆA U POGLEDU PRIMJENE BIOLOGIJE I MEDICINE:
KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA I BIOMEDICINI**

PREAMBULA

Države članice Vijeća Europe, druge države i Europska zajednica, koje su potpisnice ove Konvencije,

Imajući na umu Opću deklaraciju o ljudskim pravima, koju je proglasila Opća skupština Ujedinjenih naroda 10. prosinca 1948,

Imajući na umu Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda od 4. studenoga 1950.,

Imajući na umu Europsku socijalnu povelju od 18. listopada 1961.,

Imajući na umu Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima i Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima od 16. prosinca 1966.,

Imajući na umu Konvenciju o zaštiti pojedinaca u pogledu automatske obrade osobnih podataka od 28. siječnja 1981.,

Također imajući na umu Konvenciju o pravima djeteta od 20. studenoga 1989.,

Smatrajući da je cilj Vijeća Europe postići veće jedinstvo među svojim članicama te da je jedan od načina kojim valja postići taj cilj očuvanje i daljnje ostvarivanje ljudskih prava i temeljnih sloboda,

Svjesne ubrzanog razvoja biologije i medicine,

Uvjerene u potrebu da se ljudsko biće poštuje kao pojedinac i kao pripadnik ljudske vrste, te priznajući važnost osiguranja dostojanstva ljudskog bića,

БАЊАЛУЧКИ
ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА

Svjesne da zloupotreba biologije i medicine može dovesti do čina koji ugrožavaju ljudsko dostojanstvo,

Potvrđujući da se napretkom u biologiji i medicini treba koristiti za dobrobit sadašnjih i budućih generacija,

Naglašavajući potrebu za međunarodnom suradnjom tako da cijelo čovječanstvo može uživati dobrobiti biologije i medicine,

Priznavajući važnost promicanja javne rasprave o pitanjima koja izaziva primjena biologije i medicine i odgovora koje na njih valja dati,

U želji da sve pripadnike društva podsjeti na njihova prava i obveze,

Uzimajući u obzir rad Parlamentarne skupštine na ovom području, uključujući Preporuku 1160 (1991) o pripremi konvencije o bioetici,

Odlučujući da poduzmu takve mjere kakve su potrebne za zaštitu ljudskog dostojanstva i temeljnih prava i sloboda pojedinca u pogledu primjene biologije i medicine,

Dogovorile su se kako slijedi:

I. Poglavlje

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

SVRHA I PREDMET

Stranke ove Konvencije štite dostojanstvo i identitet svih ljudskih bića i jamče svima, bez diskriminacije, poštovanje njihova integriteta i drugih prava i temeljnih sloboda u pogledu primjene biologije i medicine.

Svaka stranka poduzima u svom unutarnjem pravu nužne mjere za primjenu odredaba ove Konvencije.

Članak 2.

PRIMAT LJUDSKOG BIĆA

Interesi i dobrobit ljudskog bića imaju prednost nad samim interesom društva ili znanosti.

Članak 3.

PRAVIČAN PRISTUP ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI

Stranke, uzimajući u obzir zdravstvene potrebe i dostupna sredstva, poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi na području svoje nadležnosti osigurale pravičan pristup zdravstvenoj zaštiti odgovarajuće kvalitete.

Članak 4.

PROFESIONALNI STANDARDI

Svaki zahvat na području zdravstva, uključujući istraživanje, mora se provoditi u skladu s relevantnim profesionalnim obvezama i standardima.

II. Poglavlje

PRISTANAK

Članak 5.

OPĆE PRAVILO

Zahvat koji se odnosi na zdravlje može se izvršiti samo nakon što je osoba na koju se zahvat odnosi o njemu informirana i dala slobodan pristanak na njega.

Toj se osobi prethodno daju odgovarajuće informacije o svrsi i prirodi zahvata kao i njegovim posljedicama i rizicima.

Dotična osoba može slobodno i u bilo koje vrijeme povući svoj pristanak.

Članak 6.

ZAŠTITA OSOBA KOJE NISU SPOSOBNE DATI PRISTANAK

1. Pod uvjetima iz članka 17. i 20. zahvat na osobi koja nije sposobna dati pristanak može se izvršiti samo za njezinu izravnu korist.

2. Ako, prema zakonu, maloljetna osoba nije sposobna dati pristanak na zahvat, zahvat se može izvršiti samo uz odobrenje njezina zastupnika ili organa vlasti, ili osobe ili tijela koje predviđa zakon.

Mišljenje maloljetne osobe uzima se u obzir kao sve značajniji čimbenik u razmjeru njenim ili njegovim godinama i stupnju zrelosti.

3. Ako, prema zakonu, odrasla osoba nije sposobna dati pristanak na zahvat zbog mentalne nesposobnosti, bolesti ili sličnih razloga, zahvat se može izvršiti samo uz odobrenje njezina zastupnika ili organa vlasti, ili osobe ili nekog drugog tijela koje predviđa zakon.

Dotična osoba, koliko je to moguće, sudjeluje u postupku davanja odobrenja.

4. Zastupniku, tijelu vlasti, osobi ili nekom drugom tijelu iz prethodnih stavaka 2. i 3. daju se, pod istim uvjetima, informacije navedene u članku 5.

5. Odobrenje iz prethodnog stavka 2. i 3. može se povući u bilo koje vrijeme u najboljem interesu dotične osobe.

Članak 7.

ZAŠTITA OSOBA S MENTALNIM POREMEĆAJEM

U skladu sa zaštitnim uvjetima koje propisuje zakon, uključujući nadzorne, kontrolne i žalbene postupke, osoba s mentalnim poremećajem ozbiljne naravi može se, bez njezina pristanka, podvrći zahvatu u cilju liječenja njezina mentalnog poremećaja samo ako bi, bez takva tretmana, vjerojatno došlo do teškog oštećenja njezina zdravlja.

Članak 8.

HITNA SITUACIJA

Ako se zbog hitne situacije ne može dobiti odgovarajući pristanak, bilo koji medicinski nužan zahvat može se provesti odmah u korist zdravlja dotičnog pojedinca.

Članak 9.

RANIJE IZRAŽENE ŽELJE

Uzet će se u obzir ranije izražene želje glede medicinskog zahvata od pacijenta koji u vrijeme zahvata nije u stanju izraziti svoje želje.

III. Poglavlje

PRIVATAN ŽIVOT I PRAVO NA INFORMACIJU

Članak 10.

PRIVATAN ŽIVOT I PRAVO NA INFORMACIJU

1. Svatko ima pravo na poštovanje privatnoga života glede informacija o svome zdravlju.
2. Svatko je ovlašten znati za svaku informaciju prikupljenu o svome zdravlju. Ipak, uvažit će se želje pojedinaca da ne budu informirani.
3. U iznimnim slučajevima zakonom se mogu postaviti ograničenja u korištenju prava sadržanih u stavku 2. u interesu pacijenta.

IV. Poglavlje

LJUDSKI GENOM

Članak 11.

NEDISKRIMINACIJA

Zabranjen je svaki oblik diskriminacije neke osobe na temelju njenog genetskog naslijeđa.

Članak 12.

PRETKAZUJUĆI GENETSKI TESTOVI

Testovi koji pretkazuju genetske bolesti ili služe za identifikaciju ispitanika kao nositelja gena odgovornog za bolest ili za otkrivanje genetske predispozicije ili podložnost na bolest mogu se obavljati samo u zdravstvene svrhe ili radi znanstvenog istraživanja vezanog uz zdravstvene svrhe i uz odgovarajuće genetsko savjetovanje.

Članak 13.

ZAHVATI NA LJUDSKOM GENOMU

Zahvat usmjeren preinaci ljudskog genoma može se poduzeti samo za preventivne, dijagnostičke ili terapijske svrhe, i samo ako mu cilj nije uvođenje bilo kakvih preinaka u genomu bilo kojeg potomka.

Članak 14.

ODABIR SPOLA

Nije dozvoljeno korištenje postupaka medicinski pomognute prokreacije u svrhu odabira spola budućeg djeteta, osim za izbjegavanje ozbiljne nasljedne bolesti vezane uz spol.

V. Poglavlje

ZNANSTVENA ISTRAŽIVANJA

Članak 15.

OPĆE PRAVILO

Znanstvena istraživanja u pogledu primjene biologije i medicine obavljaju se slobodno, a podliježu odredbama ove Konvencije i drugim pravnim odredbama koje osiguravaju zaštitu ljudskog bića.

Članak 16.

ZAŠTITA OSOBA NA KOJIMA SE OBAVLJAJU ISTRAŽIVANJA

Istraživanja na nekoj osobi mogu se poduzeti jedino ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- i. ne postoji alternativa usporedive učinkovitosti istraživanju na ljudima,
- ii. rizici kojima se izlaže ta osoba nisu nerazmjerni potencijalnim koristima od istraživanja,
- iii. istraživački projekt je odobrilo nadležno tijelo nakon neovisnog ispitivanja njegove znanstvene vrijednosti, uključujući važnost cilja istraživanja i multidisciplinarnu ocjenu njegove etičke prihvatljivosti,
- iv. da su osobe podvrgnute istraživanju informirane o svojim pravima i jamstvima koja zakon propisuje za njihovu zaštitu,
- v. da je pribavljen potreban pristanak predviđen člankom 5. izričito i konkretno te da je dokumentiran. Takav se pristanak slobodno može povući u svako doba.

Članak 17.

ZAŠTITA OSOBA KOJE NISU SPOSOBNE DATI PRISTANAK ZA ISTRAŽIVANJA

1. Istraživanja na osobi koja nema sposobnost davanja pristanka kako je predviđeno člankom 5. mogu se poduzeti jedino pod uvjetom da su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- i. ispunjeni su uvjeti navedeni u članku 16. podstavku (i) do (iv),
- ii. rezultati istraživanja imaju mogućnost proizvesti stvarnu i izravnu korist za njezino zdravlje,
- iii. istraživanja usporedive učinkovitosti ne mogu se provoditi na pojedincima koji su sposobni dati pristanak,
- iv. potrebno odobrenje predviđeno člankom 6. dano je konkretno i u pisanom obliku, te
- v. dotična osoba nema prigovora.

2. Iznimno i pod zaštitnim uvjetima koje propisuje zakon, kad istraživanje nema mogućnost da proizvede rezultate od izravne koristi za zdravlje dotične osobe, takvo istraživanje može se odobriti prema uvjetima navedenim u stavku 1., podstavku i., iii., iv. i v., i uz sljedeće dodatne uvjete:

- i. istraživanje ima za cilj pridonijeti kroz znatno bolje znanstveno razumijevanje stanja bolesti ili poremećaje pojedinca te pridonijeti konačnom postizanju rezultata koji mogu koristiti dotičnoj osobi ili drugim osobama iste dobne skupine ili drugim osobama koje su pogođene istom bolešću ili poremećajem ili se nalaze u istom stanju,
- ii. istraživanje za sobom povlači samo minimalan rizik i minimalno opterećenje za dotičnog pojedinca.

Članak 18.

ISTRAŽIVANJA NA ZAMETCIMA IN VITRO

1. Kada zakon dopušta istraživanje na zametcima *in vitro*, on mora osigurati i adekvatnu zaštitu zametka.
2. Zabranjeno je stvaranje ljudskih zametaka u istraživačke svrhe.

VI. Poglavlje

UZIMANJE ORGANA I TKIVA OD ŽIVIH DARIVATELJA U SVRHU PRESAĐIVANJA

Članak 19.

OPĆE PRAVILO

1. Uzimanje organa ili tkiva od živog darivatelja u svrhu presađivanja provodi se isključivo u svrhe liječenja primatelja i kada ne postoji odgovarajući organ ili tkivo preminule osobe, te ne postoji druga, približno jednaka metoda liječenja.
2. Potreban pristanak predviđen člankom 5. mora biti dan izričito i jasno, u pisanom obliku.

Članak 20.

ZAŠTITA OSOBA KOJE NISU SPOSOBNE DATI PRISTANAK ZA UZIMANJE I PRESAĐIVANJE ORGANA I TKIVA

1. Nikakvo uzimanje organa ili tkiva ne može se izvršiti na osobi koja nije sposobna dati pristanak prema članku 5.
2. Iznimno i pod uvjetima propisanim zakonom, uzimanje regenerativnog tkiva s osobe koja nije sposobna dati pristanak može se odobriti nakon što su ispunjeni sljedeći uvjeti:
  - i. nema na raspolaganju kompatibilnog davatelja sposobnog dati pristanak,
  - ii. primatelj je brat ili sestra darivatelja,
  - iii. darivanje mora imati svrhu spašavanja života primatelja,
  - iv. odobrenje predviđeno stavkom 2. i 3. članka 6. dano je jasno i u pisanom obliku sukladno zakonu,
  - v. potencijalni darivatelj se ne protivi.

VII. Poglavlje

ZABRANA NOVČANE DOBITI I RASPOLAGANJA DIJELOM LJUDSKOG TIJELA

Članak 21.

ZABRANA NOVČANE DOBITI

Ljudsko tijelo i njegovi dijelovi ne smiju, kao takvi, biti izvor novčane dobiti.

Članak 22.

RASPOLAGANJE UZETIM DIJELOM LJUDSKOG TIJELA

Kad se prilikom nekog zahvata uzme neki dio ljudskog tijela, on se može pohraniti i upotrijebiti u svrhu drukčiju od one radi koje je uzet jedino kad se to učini u skladu s odgovarajućim postupkom informiranja i davanja pristanka.

VIII. Poglavlje

KRŠENJA ODREDBI KONVENCIJE

Članak 23.

KRŠENJE PRAVA ILI NAČELA

Stranke su dužne u kratkom roku osigurati odgovarajuću sudsku zaštitu kako bi spriječile ili zaustavile nezakonito kršenje prava i načela izloženih u ovoj Konvenciji.

Članak 24.

NAKNADA ZA PREKOMJERNU ŠTETU

Osoba koja je pretrpjela prekomjernu štetu proizašlu iz nekog zahvata ima pravo na pravednu naknadu prema uvjetima i postupcima propisanim zakonom.

Članak 25.

KAZNE

Stranke su dužne propisati odgovarajuće sankcije koje će se primijeniti u slučaju kršenja odredbi sadržanih u ovoj Konvenciji.

IX. Poglavlje

VEZA IZMEĐU OVE KONVENCIJE I DRUGIH ODREDBI

Članak 26.

OGRANIČENJA U KORIŠTENJU PRAVA

1. Ne smije biti ograničenja u korištenju prava i zaštitnih odredbi sadržanih u ovoj Konvenciji osim onih koje propisuje zakon i koja su nužna u demokratskom društvu radi interesa javne sigurnosti, sprječavanja zločina, radi zaštite javnog zdravlja ili radi zaštite prava i sloboda drugih.

2. Ograničenja predviđena u prethodnom stavku ne mogu se odnositi na članak 11., 13., 14., 16., 17., 19., 20. i 21.

Članak 27.

ŠIRA ZAŠTITA

Nijedna od odredbi ove Konvencije ne smije se tumačiti kao da ograničava ili na neki drugi način utječe na mogućnost da stranka priznaje širu zaštitu u svezi s primjenom biologije i medicine nego što je predviđeno ovom Konvencijom.

X. Poglavlje

JAVNA RASPRAVA

Članak 28.

JAVNA RASPRAVA

Stranke ove Konvencije moraju se pobrinuti da osnovna pitanja što proizlaze iz razvoja biologije i medicine budu predmet odgovarajuće javne rasprave, posebice u svjetlu relevantnih medicinskih, socijalnih, gospodarskih, etičkih i pravnih implikacija, te da njihova moguća primjena bude predmetom odgovarajućih konzultacija.

XI. Poglavlje

TUMAČENJE I PRAĆENJE KONVENCIJE

Članak 29.

TUMAČENJE KONVENCIJE

Europski sud za ljudska prava može dati, bez izravnog pozivanja na bilo koji poseban postupak koji je u tijeku na sudu, savjetodavno mišljenje o pravnim pitanjima koja se tiču tumačenja ove Konvencije na zahtjev:

- vlade stranke, nakon što o tome budu obaviještene druge stranke,
- odbora osnovanog na temelju članka 32., sa članstvom koje se ograničava na predstavnike stranaka Konvencije, na temelju odluke koja se donosi dvotrećinskom većinom danih glasova.

Članak 30.

IZVJEŠĆA O PRIMJENI KONVENCIJE

Nakon primitka zahtjeva Glavnog tajnika Vijeća Europe svaka stranka dužna je dati objašnjenje o načinu na koji njeno unutarnje pravo osigurava stvarnu primjenu bilo koje odredbe Konvencije.

XII. Poglavlje

PROTOKOLI

Članak 31.

PROTOKOLI

Protokoli se mogu zaključiti, sukladno članku 32., u cilju razrade na pojedinim područjima, načela sadržanih u ovoj Konvenciji.

Protokoli su otvoreni za potpis potpisnicama Konvencije. Oni su podložni ratifikaciji, prihvaćanju ili odobrenju. Potpisnica ne može ratificirati, prihvatiti ili odobriti protokole bez prethodnog ili istovremenog ratificiranja, prihvaćanja ili odobrenja Konvencije.

XIII. Poglavlje

IZMJENE KONVENCIJE

Članak 32.

IZMJENE KONVENCIJE

1. Zadaće dodijeljene »Odboru« iz ovoga članka i članka 29. obavlja Upravni odbor za bioetiku (CDBI), ili neki drugi odbor određen za to od Odbora ministara.
2. Ne dovodeći u pitanje specifične odredbe članka 29., svaka država članica Vijeća Europe, kao i svaka stranka ove Konvencije koja nije članica Vijeća Europe, može biti zastupljena i imati jedan glas u Odboru, kad Odbor provodi zadaće koje su mu dodijeljene ovom Konvencijom.
3. Svaku državu o kojoj je riječ u članku 33., ili koja je pozvana da pristupi Konvenciji sukladno odredbama članka 34., a koja nije stranka Konvencije, može u Odboru predstavljati promatrač. Ako Europska zajednica nije stranka, može je predstavljati promatrač u Odboru.
4. U svrhu praćenja znanstvenog razvitka, ovu Konvenciju treba pregledati Odbor najkasnije pet godina od njezina stupanja na snagu, a nakon toga u vremenskim razmacima koje sam odredi.
5. Svaki prijedlog izmjene Konvencije i svaki prijedlog za protokol ili izmjenu protokola koji podnese stranka, Odbor ili Odbor ministara dostavlja se Glavnom tajniku Vijeća Europe, Europskoj zajednici, svakoj potpisnici, svakoj stranci, svakoj državi koja je pozvana da potpiše ovu Konvenciju sukladno odredbama članka 33. i svakoj državi koja je pozvana da joj pristupi sukladno odredbama članka 34.
6. Odbor proučava prijedlog najranije dva mjeseca nakon što ga je Glavni tajnik dostavio u skladu sa člankom 5. Odbor podnosi tekst usvojen dvotrećinskom većinom danih glasova Odboru ministara na odobrenje. Nakon odobrenja taj se tekst prosljeđuje strankama na ratifikaciju, prihvatanje ili odobrenje.
7. Svaka izmjena, u odnosu na stranke koje su prihvatile izmjene, stupa na snagu prvog dana onog mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od mjesec dana nakon datuma kad je pet stranaka, uključujući najmanje četiri države članice Vijeća Europe, izvijestilo Glavnog tajnika da su ga prihvatile.

Za stranke koje ih naknadno prihvate, izmjene stupaju na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od mjesec dana nakon datuma kad je ta stranka izvijestila Glavnog tajnika o svome prihvatanju.

XIV. POGLAVLJE

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 33.

POTPISIVANJE, RATIFIKACIJA I STUPANJE NA SNAGU

1. Konvencija je otvorena za potpis državama članicama Vijeća Europe, državama koje nisu članice a koje su sudjelovale u njezinoj izradi i Europskoj zajednici.
2. Konvencija podliježe ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju. Isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju polažu se kod glavnog tajnika Vijeća Europe.
3. Konvencija stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon isteka tromjesečnog razdoblja nakon datuma kad je pet država, uključujući najmanje četiri države članice Vijeća Europe, izjavilo da pristaju biti vezane Konvencijom sukladno odredbama stavka 2. ovoga članka.
4. Za bilo koju potpisnicu koja nakon toga pristane biti vezana Konvencijom, ona stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon isteka tromjesečnog razdoblja nakon datuma polaganja isprave o ratifikaciji, prihvaćanju ili odobrenju.

Članak 34.

DRŽAVE NEČLANICE

1. Nakon što Konvencija stupi na snagu, Odbor ministara Vijeća Europe može, nakon konzultiranja sa strankama, pozvati bilo koju državu koja nije članica Vijeća Europe da pristupi ovoj Konvenciji na temelju odluke koju donese većina predviđena člankom 20. stavak d) Statua Vijeća Europe i jednoglasnim glasovanjem predstavnika država ugovarateljica koji su ovlašteni sjediti u Odboru ministara.
2. Za državu koja pristupi Konvenciji ona stupa na snagu prvog dana onog mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca nakon datuma polaganja isprave o pristupu kod Glavnog tajnika Vijeća Europe.

Članak 35.

TERITORIJI

1. Svaka potpisnica može, u vrijeme potpisivanja ili pri polaganju isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju, pobliže odrediti teritorij ili teritorije na koje će se primjenjivati Konvencija. Svaka druga država može sastaviti istu izjavu prilikom polaganja svoje isprave o pristupu.

2. Svaka stranka može naknadno u bilo koje vrijeme, izjavom upućenom Glavnom tajniku Vijeća Europe, proširiti primjenu Konvencije na bilo koji drugi teritorij naveden u izjavi za čije je međunarodne odnose odgovorna ili u čije je ime ovlaštena preuzimati obveze. U odnosu na takav teritorij Konvencija će stupiti na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja nakon tri mjeseca od datuma kad je glavni tajnik primio takvu izjavu.

3. Svaka izjava sastavljena prema dva prethodna stavka može se u odnosu na svaki teritorij naveden u takvoj izjavi povući putem obavijesti upućene glavnom tajniku. Povlačenje stupa na snagu prvog dana mjeseca što slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca nakon datuma kad je Glavni tajnik primio takvu obavijest.

Članak 36.

REZERVE

1. Svaka država i Europska zajednica može prilikom potpisivanja Konvencije ili pri polaganju isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu staviti rezervu, glede pojedine odredbe Konvencije, i to u mjeri u kojoj neki zakon na snazi na njezinu teritoriju nije u skladu s tom odredbom. Na temelju ovoga članka ne dopušta se sastavljanje rezervi opće naravi.

2. Svaka rezerva izražena na temelju ovoga članka treba sadržavati kratak navod o relevantnom zakonu.

3. Svaka stranka koja proširuje primjenu Konvencije na teritorij naveden u izjavi prema članku 35. stavku 2. može u odnosu na taj teritorij iskazati rezervu u skladu s odredbama prethodnih stavaka.

4. Svaka stranka koja je iskazala rezervu spomenutu u ovom članku može je povući izjavom upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe. Povlačenje stupa na snagu prvog dana mjeseca što slijedi nakon isteka razdoblja od mjesec dana nakon datuma kad je Glavni tajnik primio izjavu o povlačenju.

Članak 37.

OTKAZIVANJE

1. Svaka stranka može u bilo koje doba otkazati Konvenciju putem obavijesti upućene Glavnom tajniku Vijeća Europe.

2. Takvo otkazivanje stupa na snagu prvog dana mjeseca što slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca nakon datuma kad je Glavni tajnik primio takvu obavijest.

Članak 38.

OBAVIJESTI

Glavni tajnik Vijeća Europe dužan je obavijestiti države članice Vijeća, Europsku zajednicu, svaku potpisnicu, svaku stranku i svaku drugu državu koja je pozvana da pristupi Konvenciji o:

- a) svakom potpisivanju,
- b) polaganju isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu,
- c) svakom datumu stupanja na snagu Konvencije u skladu sa člankom 33. ili 34.,
- d) svakoj izmjeni ili protokolu usvojenom u skladu sa člankom 32. i datumu kad takva izmjena odnosno protokol stupa na snagu,
- e) svakoj izjavi sastavljenoj na temelju odredbi članka 35.,
- f) svakoj rezervi i povlačenju rezerve učinjenoj sukladno odredbama članka 36.,
- g) svakom drugom djelovanju, obavijesti ili priopćenju u svezi s Konvencijom.

U potvrdu toga, niže potpisani, propisno za to ovlašteni, potpisali su ovu Konvenciju.

Sastavljeno u Oviedu (Asturias) 4. travnja 1997, na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna, u jednom primjerku koji će biti položen u arhiv Vijeća Europe. Glavni tajnik Vijeća Europe dostavit će ovjerovljene prijepise svakoj državi članici Vijeća Europe, Europskoj zajednici, državama nečlanicama koje su sudjelovale u izradi ove Konvencije te svakoj državi pozvanoj da pristupi ovoj Konvenciji.